

Hrad Karlštejn

Karlštejn byl založen českým a římským králem, pozdějším císařem Karlem IV. Záměr byl uložit zde a ochraňovat korunovační klenoty Svaté říše římské a relikvií. Stavba probíhala mezi lety 1348 – 1357. Vnitřní výzdoba hradu dokončena v roce 1365. Na počátku 15. století byly sem převezeny české korunovační klenoty. Husitskou revolucí došlo ke změně původní funkce hradu. Karlštejnští purkrabí střežili české korunovační klenoty a zemský archiv.

K renesanční přestavbě hradu došlo v polovině 16. století za správy Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

Při revizi zemského zřízení roku 1625 byl hrad převeden do užívání českých královen. Roku 1626 císařovna Eleonora zastavila hrad Janu Kavkovi z Říčan. Po třicetileté válce byl značně zchátralý. Pozornosti se hradu dostalo až na konci 18. století v souvislosti s národním obrozením. V obrozenecké době byl hrad nazýván Karlův Týn. V roce 1812 ho navštívil císař František I., který věnoval peníze na jeho opravu.

Od roku 1918 je hrad vlastnictvím státu a zpřístupněn veřejnosti. V roce 1962 byl vyhlášen národní kulturní památkou.

V současné době je Karlštejn navštěvován širokou veřejností. Je ve vlastnictví státu a ve správě Národního památkového ústavu. Karlštejn nabízí i celou řadu kulturních a společenských akcí – koncerty, divadla, výstavy, Karlštejnské kulturní léto. V současné době je možné navštívit tři prohlídkové okruhy.

I. okruh – Soukromé a reprezentační prostory Karla IV. (císařský palác a I. patro Mariánské věže), **II. okruh** – Posvátné prostory hradu včetně Kaple svatého Kříže (II. patro Mariánské věže a přízemí, I. a II.

patro Velké věže) a nově také **III. prohlídkový okruh** – Vyhlídka z Velké věže (III., IV. a V. patro Velké věže).

Karlštejn je mohutný kamenný gotický hrad. Stojí na vápencové skalní ostrožně. Skládá se z několika samostatně opevněných staveb. V okolí se nacházejí vinice a hluboké listnaté lesy.

Hlavními částmi hradu jsou Studniční věž, budova Purkrabství, Hodinová věž, Císařský palác, Mariánská věž a Velká věž. Jednotlivé architektonické prvky hradu jsou stupňovité uspořádány podle významu, který jim Karel IV. přikládal. Nejvýše položena je Velká věž.

Studniční věž - Hradní studna je hluboká 78m. Nemá vlastní pramen. Voda je přiváděna štolou z Budňanského potoka, který teče pod hradem.

Císařský palác – Sloužil v době Karla IV. a Václava IV. jako obydlí panovníka a jeho dvora.

Mariánská věž – je menší z věží vnitřního hradu. Je spojena můstkem s Císařským palácem. V II. patře se nachází kostel Panny Marie.

Velká věž – je spojena s Mariánskou věží dřevěným mostem. Nachází se na nejvyšším místě hradu. Má vlastní opevnění. Po schodišti s nástěnnými malbami ze života sv. Václava a sv. Ludmily se vstupuje do kaple svatého Kříže. Na stěnách je umístěn soubor deskových obrazů. Autorem je Mistr Theodorik. V čele se nachází obraz Ukřižování Krista. Dále obrazy zobrazují nebeské vojsko - svaté mučedníky, svaté vdovy a panny, svaté rytíře, biskupy, papeže a svaté vládce v čele s Karlem IV. a svatým Václavem.

Studniční věž, Mariánská věž, Velká věž

